

Palliatieve sedatie in verpleeghuizen

Een evaluatie van de huidige praktijk

Jacqueline Wallage, specialist ouderengeneeskunde i.o.

Klinisch farmacoloog i.o.

Afdeling Public Health en eerstelijnsgeneeskunde

SOOL, LUMC

Disclosure belangen spreker

Geen (potentiële) belangenverstrengeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties	Bedrijfsnamen
• Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk...	• N.v.t. • N.v.t. • N.v.t. • N.v.t.

Inhoud

- Inleiding
- Resultaten onderzoek
- Discussie en take home messages

Wat is palliatieve sedatie?

Palliatieve sedatie is het opzettelijk verlagen van het bewustzijn in de laatste levensfase met als doel het lijden van de patiënt te verlichten.

Palliatieve sedatie kan continu of intermitterend toegediend worden

Wanneer mag palliatieve sedatie plaatsvinden?

- Bij ondraaglijk lijden door één of meer ernstige symptomen die onbehandelbaar (refractair) zijn
- Als de levensverwachting korter is dan 2 weken

Medicatie volgens de richtlijn

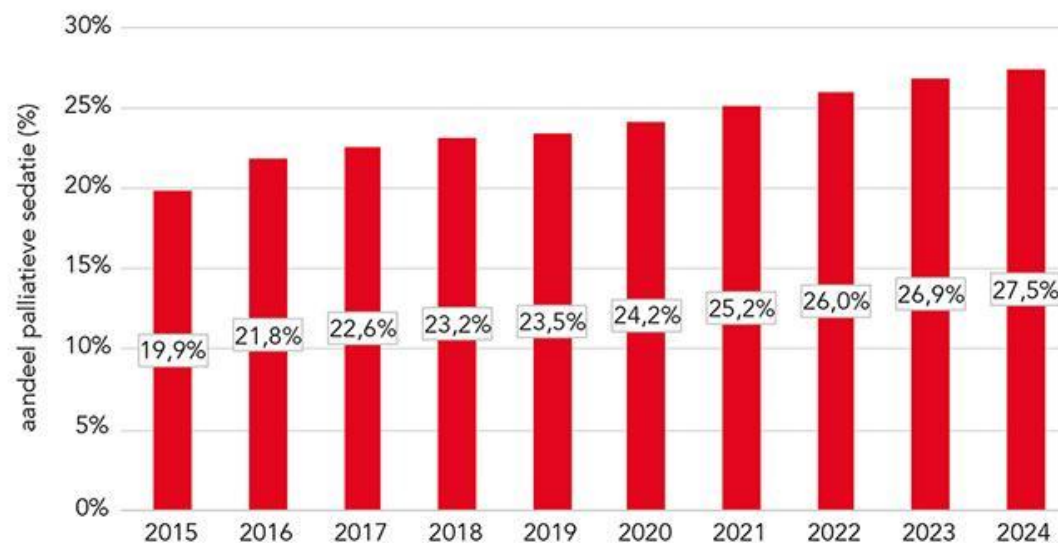
Beschrijft medicatie en doseringen

- Stap 1: midazolam, 5-10mg sc gevolgd door 1.5mg/u sc (0.5-2.5mg/u) of 10mg sc gevolgd door 6dd5mg sc
- Stap 2: levomepromazine, 50mg sc gevolgd door 2dd25mg sc
- Stap 3: fenobarbital / propofol iom consultatieteam palliatieve zorg

Morfine alleen geïndiceerd bij pijn/benauwdheid

Prevalentie van palliatieve sedatie in Nederland

Aandeel palliatieve sedatie neemt al jaren gestaag toe

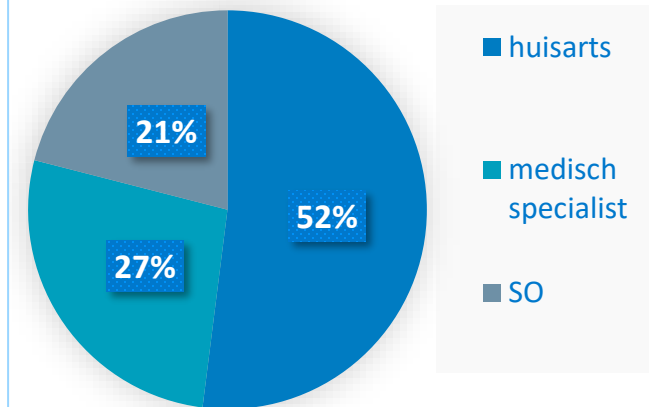

Percentage palliatieve sedatie ten opzichte van alle overlijdens in Nederland (2015-2024).

Tabel 3.20 Aantal overledenen bij wie palliatieve sedatie was toegepast^a

	2021	2015	2010	2005	2001
	n=3 718	n=7 661	n=6 861	n=9 965	n=5 617
	%	%	%	%	%
Continue diepe sedatie	23	18	12	8	—

Palliatieve sedatie uitgevoerd door:

Vraagstelling

Hoe vaak vindt palliatieve sedatie plaats in het verpleeghuis?

Materiaal en methoden

- 10 verpleeghuizen
- Alle recepten midazolam, levomepromazine, propofol, fenobarbital en morfine tussen september 2022 en augustus 2024 uit Medimo
- Alle overlijdens op de WLZ in deze periode
- Beoordeeld welke recepten 14 dagen voor het overlijden zijn voorgeschreven

Uitkomstmaten:

- Absolute aantallen van recepten (vast en zo nodig), gemiddelde dosering, duur tot overlijden
- Verschil tussen PG / somatiek

Resultaten, aantal recepten + duur tot overlijden

Resultaten, gemiddelde dosering

Resultaten, verschil tussen somatiek/PG

Resultaten, verschil tussen somatiek/PG

Discussie

- Alleen recepten bekeken, niets bekend over:
 - Indicatie van voorschrijven
 - Comorbiditeit en medicatiegebruik van bewoner
 - Effect van behandeling
- Alle 10 de verpleeghuizen vallen onder 1 organisatie
- Waarom meer morfine op PG?

Take home messages

- Veel gebruik van medicatie 14 dagen voor het sterven
- Geen indicatie van voorschrijven bekend, palliatieve sedatie of symptoombestrijding?
- Bewoners op PG krijgen vaker recept morfine voorgeschreven 14 dagen voor sterven
- Hoge prevalentie past bij landelijke trend

Leids Universitair
Medisch Centrum

Jacqueline Wallage

j.wallage@lumc.nl

Namens Miriam Haaksma, Teun van Gelder, Wilco Achterberg en Maartje Klapwijk

afdeling Public Health en Eerstelijns geneeskunde, Leiden

afdeling Klinische Farmacie en Toxicologie, Leiden

LUMC Centrum voor Ouderengeneeskunde